LETO X
ŠTEVILKA 110
26. NOVEMBRA 1976

brestov
obzornik
glasilo delovne skupnosti

Stališča o medobčinskem sodelovanju

V ZADNJEM ČASU JE BILO V DRUŽBENO-POLITIČNEM ŽIVLJENJU OBČINE PRECEJ RAZPRAV IN IZMENJAV STALIŠČ O MEDOBČINSKEM SODELOVANJU, O POVEZOVANJU NAŠE OBČINE IN O NJENEM MESTU V REGIONALNEM RAZVOJU SR SLOVENIJE. MED DRUGIM JE O TEM RAZPRAVLJAL TUDI OBČINSKI KOMITE ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE.

Položaj občine Cerknica se je v povojnem obdobju glede na organiziranost družbeno-političnih skupnosti večkrat spreminjal kot se je v razvoju našega družbeno-političnega sistema spreminjala tudi celotna organiziranost družbenopolitičnih skupnosti v Sloveniji. Nekaj let je to območje sodilo v okraj Postojna; potem pa je bil ta predel notranjske spet razdeljen. Območje naše občine je prišlo pod okraj Ljubljana, postojnsko-bistriško območje pa pod okraj Koper.

Ko so bili v Sloveniji okraji kot družbeno-politične skupnosti ukinjeni, je bilo kmalu jasno, da se je pojavila določena vrzel med republiko in občinami in da morajo pri reševanju nekaterih nalog občine sodelovati in vsklajevati vprašanja družbeno-ekonomskega razvoja. Tako so se začele porajati različne oblike medobčinskega sodelovanja in povezovanja. Tudi institucionalno so občinske skupščine in organi družbeno-političnih organizacij ustanavljali medobčinske svete, skupnosti občin in podobno.

V tem obdobju se je občina Cerknica spet začela povezovati z območjem nekdanjega postojnskega okraja; skupaj s Postojno, Ilirsko Bistrico in Sežano je bil ustanovljen medobčinski svet notranjsko-kraških občin, vendar se je pozneje Sežana tesneje povezala z obalnim območjem.

S sprejemom politike policentričnega razvoja Slovenije (več središč) je medobčinsko sodelovanje postalo še pomembnejše. Govorimo o regionalnem razvoju in o povezovanju več občin v regije. Prav pri pojmovanju in opredeljevanju regij v Sloveniji pa prihaja do nejasnosti, različnih razlag in različnih interesov.

Prav razčiščevanje teh vprašanj je privedlo do večje politične aktivnosti in potrebe po opredelitvi idejno-političnih stališč v naši občini. S krepitvijo medobčinskega povezovanja je pred časom prišlo v občini do ocen, da razvoj pelje k nekakšnemu trdnejšemu ozemeljskemu povezovanju, zaokroževanju in reševanju vprašanj družbenega razvoja v regijah.

Ob takšnem pojmovanju so se v občini začela pojavljati vprašanja, v katero regijo sodi občina Cerknica. Ali v ljubljansko, s katero jo že doslej veže vrsta interesov ali v notranjsko, v katero so se začele občine Cerknica, Postojna in Ilirska Bistrica trdneje povezovati v zadnjih letih.

Sedanja idejno-politična razčiščevanja so pokazala, da takšnega omahovanja ne sme biti in da je treba vprašanje postaviti z drugačnega izhodišča. Zlasti je pomembno, da regije ne smemo pojmovati v ozkem ozemeljskem smislu, se pravi v smislu zapiranja v okvire svojih meja, ampak v smislu širšega in ustreznega (govorimo o tako imenovani polivalentnosti povezovanja). Ti interesi občine Cerknica pa glede na njeno posebno lego in razvoj niso samo v eni regiji ali samo pri nekaterih občinah. Nedvomno je Ljubljana tako močno gravitacijsko središče tudi za našo občino, da moramo dobršen del naših interesov uresničevati v sodelovanju z Ljubljano in njenimi okoliškimi občinami. Prav tako nedvomno skupni interesi vežejo občino Cerknica s postojnsko in bistriško občino, saj gre za skupen prostor s podobnimi geografsko-naravnimi in družbeno-ekonomskimi značilnostmi, pa tudi s pomembnimi gospodarskimi povezavami.

Na osnovi teh spoznanj se bo občina Cerknica še naprej povezovala z občinama Postojna in Ilirska Bistrica v notranjsko regijo — s skupnimi medobčinskimi organi in z drugimi oblikami povezav za razreševanje tistih interesov, ki so skupni vsem trem občinam. Te interese in naloge bodo omenjene občine opredelile v družbenem dogovoru o skupnih razvojnih nalogah. V prihodnjem razvoju in sodelovanju pa bo treba v vseh službah v tej regiji podrobneje analizirati in razčiščevati dosedanji razvoj, tudi slabosti v dosedanjem delu in nerešena vprašanja znotraj regije (gozdarstvo, lesna industrija, kmetijstvo, trgovina, turizem, gostinstvo itd.).

Povezanost in sodelovanje v notranjski regiji torej ne predstavljata zadržka za sodelovanje in povezovanje naše občine v ljubljanski regiji za vse tiste interese, ki nas vežejo na širše gravitacijsko območje Ljubljane. V ta namen se bo tudi občina Cerknica pridružila sprejemu in podpisu družbenega dogovora o skupnih vprašanjih razvoja občin ljubljanske regije (oziroma je ta dogovor že sprejela na minuli seji občinske skupščine). S političnim vodstvom ljubljanske regije je že bil v Cerknici sestanek, na katerem so bila ta vprašanja tudi načelno rešena.

Na osnovi vseh teh stališč in razčiščevanj je bila takšna usmeritev za povezovanje občine Cerknica (po določenih skupnih interesih z občinami v notranjske regije, po določenih interesih pa z občinami v ljubljanski regiji) osvojena tudi v planu srednjeročnega razvoja občine Cerknica za obdobje 1976-80.

J. Frank

PROTEST OBČANOV CERKNICE PROTI NEPRAVILNEMU RAVNANJU S SLOVENSKO IN HRVATSKO NARODNOSTNO MANJŠINO V AVSTRIJI

Notranjski študentski klub je ob sodelovanju občinske konference Zveze socialistične mladine 13. novembra organiziral protestni pohod, s katerim smo izrazili nezadovoljstvo, ki nas prevzema ob nepravičnem in nečloveškem ravnanju avstrijske vlade z našima manjšinama. Na protestnem zborovanju je bilo okrog tisoč občanov.

Udeleženci protestnega pohoda smo se zbrali pri osnovni šoli, od koder smo šli v središče Cerknice. Številni transparenti in protestni vzkliki so jasno izražali vso podporo našim rojakom na Koroškem in Gradiščanskem. To je bilo še posebej poudarjeno v protestnem govoru, ki ga je prebral Rudi Debevc. Poudaril je, da smo že dolgo priče poostreni protimanjšinski dejavnosti avstrijskih strank ter opozoril na vse ekonomske in politične spone, ki ovirajo normalno življenje naših rojakov. Pri tem ostaja avstrijska vlada vse preveč strpna do delovanja desničarskih struj, katerih glavni cilj je, opraviti štetje posebne vrste in tako statistično »likvidirati« naši manjšini. V imenu prebivalcev občine Cerknice je izrazil vso podporo bojkotu proti preštevanju posebne vrste in podporo v prihodnjem boju za dokončno uresničitev v členu 7 avstrijske državne pogodbe.

Za zaključek smo prebrali protestno pismo, ki smo ga naslovili na avstrijsko poslaništvo. S tem smo končali zborovanje, vendar PROTESTA NE!

B. Gabrenja

Ob Dnevu republike

Že več kot tretje desetletje se lahko v hladnih novembrskih dneh svobodni spominjamo rojstva nove Jugoslavije, prav gotovo enega izmed najbolj prelomnih trenutkov v tisočletni zgodovini jugoslovanskih narodov.

Čeprav je nova Jugoslavija ena izmed mlajših držav in predstavlja le drobceno liso na svetovnem globusu, jo v svetu poznajo dosti bolj kot druge gospodarsko močnejše države z mnogo večjo državniško tradicijo.

Poznajo jo kot herojskega borca v krvavem obračunu s fašizmom in nacizmom v pretekli vojni, v kateri je korenito in revolucionarno obračunala tudi s staro družbeno ureditvijo.

Poznajo jo kot državo, ki je jasno začrtala svojo samostojno in neodvisno razvojno pot in ki dosledno stopa po njej kljub najrazličnejšim pritiskom.

Poznajo jo kot tvorca neuvrščene politike, ki je postala vodilo številnim naprednim silam sveta.

Poznajo jo kot državo, ki se je v nekaj desetletjih razvila iz zaostale kmetijske skupnosti v moderno gospodarsko tvorbo.

Poznajo jo kot tvorca lastnega družbenega sistema, ki temelji na najnaprednejši obliki medčloveških odnosov — na samoupravnem socializmu.

Vsega tega ne bi dosegli, če se ne bi trdno zavedali, da smo velika družina narodov, ki je pripravljena braniti vse pridobitve svoje revolucionarne poti. Odnosi v njej se vsebinsko še bolj poglabljajo ob uresničevanju nove ustave in določil zakona o združenem delu, ki bo sprejet prav ob Dnevu republike.

Prav ta dokumenta zavezujeta vso našo skupnost, da bo s prav takšno revolucionarno zavestjo kot doslej nadaljevala svojo razvojno pot.

Vsem Brestovcem in ostalim občanom ob Dnevu republike iskreno čestitamo in želimo še dosti skupnih delovnih zmag!

Pred sprejemom plana za prihodnje leto

V začetku decembra bodo delavci v temeljnih organizacijah razpravljali o planu in o ciljih gospodarjenja v letu 1977. Omenjeni plan seveda ne predstavlja le ene petine srednjeročnega plana, temveč opredeljuje ukrepe in aktivnosti za doseganje gospodarskih ciljev v prihodnjem letu. Izhodišča letnega plana so načela samoupravnega sporazuma o srednjeročnem razvoju, družbeno-ekonomska politika ter dejanske možnosti za prodajo in proizvodnjo v temeljnih organizacijah.

Že v letnem planu opredeljujemo dohodkovne odnose med temeljnimi organizacijami tako, da se končni učinek prodaje in s tem doseženi dohodek deli med temeljnimi organizacijami po vloženem delu. Poleg deleža v skupnem prihodku, ki je zlasti pomemben pri izvozni usmeritvi, pa so dosledno opredeljena tudi skupna vlaganja ter delež v doseženem dohodku sprejetih vlaganj. Takšna opredelitev je nujna glede na sprejeti vrstni red vlaganj in na potrebno združevanje sredstev vseh temeljnih organizacij za uresničevanje s srednjeročnim planom zastavljenega celovitega razvoja. Tako se dohodkovni odnosi dejansko še bolj poglabljajo, saj so bile osnove in izhodišča že zastavljena s skupnimi vlaganji v novo tovarno ivernih plošč.

S sprejetim samoupravnim sporazumom o delitvi dohodka in osebnih dohodkov se v sistemu nagrajevanja uresničuje neposredna povezanost osebnih dohodkov z rezultati gospodarjenja. Sestavni del osebnih dohodkov je tudi minulo delo, ki je opredeljeno s startno osnovo. Boljše gospodarjenje, ki se kaže v rentabilnosti poslovanja in večji produktivnosti dela (fizično preseganje planskih normativov po norma urah) se bo odrazilo tudi pri rasti osebnih dohodkov. Tako se bo višina osebnih dohodkov po mesecih gibala skladno s produktivnostjo dela.

Tromesečni obračuni dohodka in učinkov gospodarjenja, primerjani z doseženim dohodkom iz združenih sredstev in s planom — so osnova za ugotovitev deleža osebnih dohodkov in učinkovitosti gospodarjenja iz minulega dela.

Tako opredeljeni osebni dohodki imajo osnovo v rezultatih gospodarjenja ter so motiv in spodbuda za boljše gospodarjenje. S planom so opredeljeni tudi odnosi do nove temeljne organizacije (TOZD Distribucija), ki nastaja iz dela skupnih dejavnosti.

Za razliko od dosedanjih letnih planov vsebuje plan za leto 1977 tudi odnose temeljnih organizacij do samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti. Tako so posamezna področja planov interesnih in krajevnih skupnosti sestavni del planov temeljnih organizacij. Tako se dosledno uresničuje vloga združenega dela v celovitem družbenem razvoju.

S planom za leto 1977 sprejemamo skupne cilje in opredeljujemo aktivnosti, potrebne za njihovo uresničevanje. Zato je nujno, da v javni razpravi aktivno sodelujemo prav vsi, ker bodo le tako jasni naši skupni cilji.

Rezultati gospodarjenja, opredeljeni v planu, kažejo, da bo letna stopnja rasti nad povprečjem rasti, opredeljene v srednjeročnem planu. To bo zahtevalo kar največja prizadevanja in vsklajevanja akcije na delovnih mestih in med temeljnimi organizacijami.

B. MIŠIČ

Povračila stroškov po novem

V novem samoupravnem sporazumu s področja delitve dohodka in osebnih dohodkov je na novo urejeno tudi področje materialnih stroškov, ki nastajajo v zvezi s potovanji doma in v tujini. Med te stroške sodijo predvsem **dnevnice, kilometrina in nočnina.** Določila samoupravnega sporazuma o tem so po višini in načinu upravičenosti do povračila vsklajena s sporazumom lesne industrije, pa tudi z določili sindikalne liste. Tudi predlog sindikalne liste za leto 1977 višine prejemkov s tega področja ne spreminja.

Od sprejetja sporazuma dalje (oktober, november) se za službena potovanja v Jugoslaviji, opravljena po nalogu delovne organizacije (temeljne organizacije oziroma skupnih dejavnosti) obračunajo naslednje dnevnice:

— za pot, ki zahteva odsotnost iz kraja delovnega mesta od 8 do 12 ur . . . . . 96,00 din;
— za pot od 12 do 24 ur . . . . . 150,00 din
— če delavec nastopi službeno pot dve uri pred začetkom svojega rednega delovnega časa ali pa ga konča dve uri po preteku svojega rednega delovnega časa, pa je tako potovanje trajalo od 6 do 8 ur . . . . . 50,00 din

Za poti po temeljnih organizacijah BRESTA delavcu ne pripadajo dnevnice.

Če potovanje traja več dni, ima delavec pravico do povračila stroškov prenočevanja na podlagi predloženega računa največ do višine 170,00 din za noč. Če računa ne predloži, se mu povrnejo stroški v višini 75,00 din za noč.

Enake pravice do povračila stroškov in do dnevnic imajo tudi učenci poklicnih šol in učenci z učno pogodbo ter študentje in učenci na praksi.

Za službena potovanja v tujino dobi delavec dnevnico po določilih zadevnih predpisov, ki veljajo za republiške upravne organe in sicer dobi glavni direktor dnevnico I. skupine, vsi ostali delavci pa dnevnico II. skupine za posamezni dan. Ob potovanju v tujino dobi delavec za odsotnost iz države od 8 do 12 ur polovico in od 12 do 24 ur odsotnosti celo dnevnico.

Povračila stroškov za prenočevanje se delavcu vplačajo v celoti na podlagi predloženega računa, pri tem pa se mu zmanjša dnevnica za 30 odstotkov. Če traja službeno potovanje nepretrgoma več kot 30 dni, se dnevnice zmanjšajo za novih 20 odstotkov.

V primerjavi z določili prejšnjega sporazuma o delitvi je novost tako imenovana »mini« dnevnica za potovanja v Jugoslaviji od 6 do 8 ur, za potovanja v tujino pa za tista, ki trajajo več kot 30 dni.

Za uporabo osebnih avtomobilov po nalogu delovne organizacije se priznajo in vplačajo nadomestila stroškov v obliki kilometrine, ki znaša 1,50 din za prevoženi kilometer.

T. Zigmund

Brestov delež v lesni industriji

Gospodarski rezultati v slovenski lesni industriji v prvih devetih mesecih letos kažejo, da se je celotni dohodek povečal za 12 odstotkov v primeri v enakim obdobjem lani. Fizični obseg proizvodnje pa je narasel za 3 odstotke.

Ker so porabljena sredstva porasla za enak odstotek kot je porasel celotni dohodek, je tudi dohodek porasel za 12 odstotkov. Prav gotovo je najbolj problematično doseganje akumulativnosti, ki primerjalno z enakim lanskih obdobjem relativno celo upada. Prav gotovo je to posledica slabšega doseganja proizvodnih rezultatov in prodaje v prvih letošnjih mesecih in pa hitrejšega naraščanja pogodbenih obveznosti.

Če upoštevamo dosežene ka zalce in primerjamo rezultate Bresta kot delovne organizacije. potem ugotavljamo, da ima Brest v slovenski lesni industriji na slednje deleže:

v celotnem dohodku 5,7 odstotka
v dohodku 6,7 odstotka
v izvozu 5,6 odstotka
v celotni akumulaciji 5,6 odstotka

Primerjava teh podatkov s podatki preteklega obdobja kaže, da Brestov delež narašča, kar je povsem razumljivo glede na to, da so njegove nove proizvodne kapacitete pričele s proizvodnjo. Primerjave s sorodnimi proizvajalci in celotno lesno industrijo lahko pokažejo ali slabosti ali pozitivne dosežke v proizvodni usmerjenosti.

B. Mišič

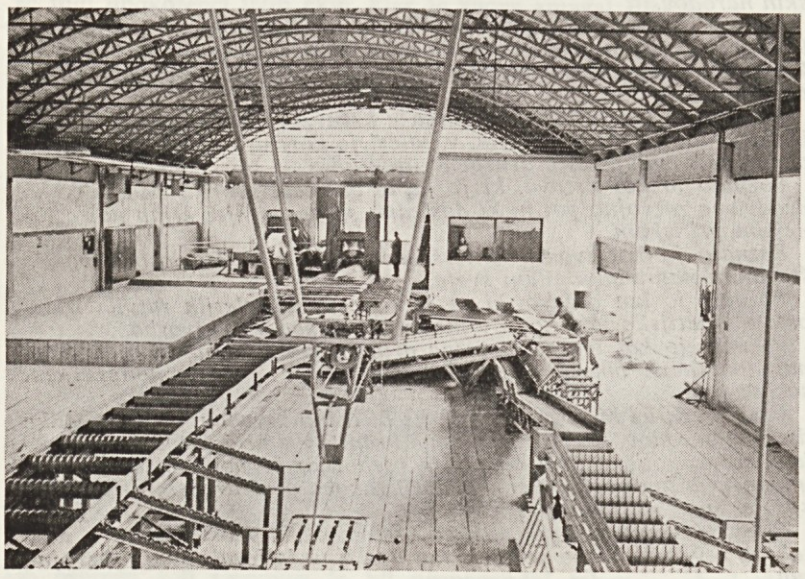

Žagalnica v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg

Večja produktivnost dela — pogoj za uspešnejše gospodarjenje

S SEJE SEKRETARIATA ZVEZE KOMUNISTOV SOZD SLOVENIJALES

11. novembra se je spet sestal sekretariat sveta ZK SOZD Slovenijales in razpravljal predvsem o naslednjih vprašanjih:

Izvršni komite CK ZKS je poslal svetu obvestilo, da bo prišla na razgovor posebna delovna skupina izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ. Ta delovna skupina bo v SOZD proučila uresničevanje sklepov predsedstva CK ZKJ o idejno-politični aktivnosti Zveze komunistov pri razvijanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju zunanje trgovine.

Sekretariat je določil delovno skupino, ki bo v imenu SOZD Slovenijales sodelovala pri razgovoru.

Ker je v SOZD tudi trgovska delovna organizacija, ki v glavnem opravlja zunanjetrgovinsko dejavnost za članice SOZD, bo le-ta pripravila konkretne odgovore na vnaprej sporočena vprašanja.

Komisija, v kateri je bil tudi predstavnik Bresta, je pripravila prečiščeno besedilo samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo prve etape PP Centra v Ljubljani in skladiščnih prostorov v Črnučah.

Sekretariat meni, naj se samoupravni sporazum pošlje vsem delovnim organizacijam v razpravo in odločanje.

LIV Postojna predlaga popravek samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev z določbo, da si delovne organizacije, ki se združujejo, medsebojno posojajo, medsebojno prenašajo in medsebojno odstopajo devizna sredstva in pravice«.

To dopolnilo naj bi upoštevali tudi pri pripravi novega samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev v SOZD.

Sekretariat je predlagal, naj o predlogu LIV Postojna razpravlja delavski svet SOZD in naj ga da po samoupravnem postopku v obravnavo in sprejem v temeljnih organizacijah.

J. KLANČAR

Akcija, vredna posnemanja

POMOČ MLADINE TLI STARI TRG PRIZADETIM V POSOČJU

Na sestanku osnovne organizacije mladine v TLI Stari trg so se mladinci odločili, da gredo za en dan na prostovoljno delo v Posočje. Tako je v nedeljo 14. novembra odpeljala kolona osebnih avtomobilov, v katerih je bilo 17 mladincev, na Tolminsko. Tudi deževje, ki je bilo to nedeljo zjutraj zelo močno, jih ni ustavilo. Na srečo pa je bilo na Tolminskem ves dan lepo vreme, tako da je delovna akcija v celoti uspela.

Ko smo prišli v Tolmin, so na štabu civilne zaščite že vedeli, da pridemo in so nas kar hitro poslali v krajevno skupnost Most na Soči. Predstavniki te skupnosti pa so nas pospremili na delovno področje, v vas Gorenji Log, kjer smo kopali traso za napeljavo vodovoda. Tam smo se srečali z mladinsko brigado z Jesenic, ki je tudi prišla tisto nedeljo na prostovoljno delo. Z njimi so se naši mladinci hitro spoprijateljili in skupno nadaljevali delo na zelo težkem kamnitem terenu.

V razgovorih s tamkajšnjimi domačini smo slišali, da jim je potres pretrgal vodovodne cevi dosedanjega vodovoda. Tako ima sedaj Gorenji Log vodo zasilno napeljano po plastičnih in gumijastih ceveh in na vso moč hitijo, da bi pred snegom uredili novo vodovodno napeljavo. Sicer bodo ostali popolnoma brez vode, kar bi pomenilo velike težave za tamkajšnje že tako prizadete prebivalce. Zato smo bili zelo dobrodošli in tudi lepo sprejeti, saj jim pomeni vsaka pomoč korak bliže v ureditvi tako perečega vprašanja.

Tako je mladina v Tovarni lesnih izdelkov uresničila še eno nalogo iz svojega delovnega programa. Za to ji gre vsa pohvala, posebno pa tistim mladincem, ki si še posebej prizadevajo za še večjo aktivnost svoje organizacije.

M. Šepec

Sporazum o izgradnji PP centra

V okviru sestavljene organizacije združenega dela (SOZD) Slovenijales so se delovne organizacije že dalj časa zadrževale okrog vprašanj o vlaganju v razširitev poslovnih, predvsem pa prodajnih prostorov. Pred nekaj tedni je bil izdelan osnutek samoupravnega sporazuma, na podlagi katerega naj bi delovne organizacije iz okvira sestavljene organizacije, po možnosti pa tudi druge zainteresirane delovne organizacije, združile svoja sredstva in delo za izgradnjo prodajno-poslovnega centra v Ljubljani (PPC). Omenjeni PP center bo zgrajen kot moderna trgovska hiša za Gospodarskim razstaviščem v Ljubljani v trikotniku med Titovo in Linhartovo cesto.

K osnutku sporazuma so dale zainteresirane delov. organizacije nekatere pripombe. Zato je poslovni odbor sestavljene organizacije imenoval posebno komisijo z nalogo, da prouči zakonsko oz. družbeno - politično primernost teh pripomb, jih po možnosti uskladi in vnese v besedilo sporazuma. Tako smo v minulih dneh dobili v delovne organizacije, ki se ukvarjajo z omenjenim vprašanjem, usklajen predlog samoupravnega sporazuma. Prav v teh dneh delovne organizacije proučujejo besedilo predloga in sklepajo o tem, s kolikšnim deležem bo posamezna od njih pristopila k tej skupni akciji.

Ker bo tudi naša delovna skupnost odločala o pristopu k temu samoupravnemu sporazumu, je prav, da nekateri glavni podatki iz sporazuma najdejo svoje mesto v našem glasilu.

Celotna predračunska vrednost prve etape skupnih nastopov je 203.194.624.— dinarjev. Organizacijo in izvedbo vseh del prevzame delovna organizacija Slovenijales-trgovina. Le-ta bo tudi kasneje upravljala z zgrajenim objektom in skrbela, da bo v njem zagotovljena samoupravno dogovorjena enotna politika vseh združevalcev. Podpisnice bodo udeležene tudi pri dohodku, ki bo ustvarjen na podlagi njihovega sodelovanja pri prodaji blaga v zgrajenih prodajno-skladiščnih prostorih. Vsaka od podpisnic — proizvodnih delovnih organizacij bo lahko razstavljala svoje izdelke na takšni netto razstavno-prodajni površini od celotne netto razstavno-prodajne površine, ki bo v sorazmerju z deležem, katerega je prispevala. Delež posamezne delovne organizacije bo vračljiv v petnajstih letih praviloma v enakih obrokih.

Posamezna delovna organizacija pa se lahko odloči za krajši vrnitveni čas, vendar ne krajši kot osem let.

Sporazum je sklenjen za dobo 15 let, vendar bo po tej dobi sklenjen nov samoupravni sporazum, s katerim si bodo podpisnice uredile kasnejša razmerja pri uporabi prodajnih prostorov.

Ugotovimo lahko, da tak sporazum za nas ni nekakšna neznana novost. Smiselno podobnega smo že sprejemali, ko smo gradili novo tovarno ivernih plošč. Prav gotovo pa je za izgradnjo PP centra zahtevnejši, čeprav gre za manjša sredstva, ki jih prispevajo posamezne delovne organizacije. Zahtevnejši je zato, ker je krog podpisnikov večji in je torej tudi interesov več. Po drugi strani pa gre za dejanski praktični preizkus kar najtesnejšega sodelovanja med proizvodnjo in trgovino. Upajmo, da bomo s skupnimi močmi izpit uspešno opravili!

Z. ZABUKOVEC

Težave z izvozom ivernih plošč

V začetku letošnjega leta smo se načelno dogovorili tudi za politiko izvoza ivernih plošč. Ko smo navezali prve stike s kupci, smo ugotovili, da bomo imeli z izvozom več težav kot smo mislili spočetka.

Iverne plošče so takšna surovina, ki ne prenese velikih prevoznih razdalj; prevozni stroški pa močno vplivajo tudi na prodajno ceno. Zato smo se odločili, da bi najprej začeli tržno obdelovati severno Italijo. Vemo, da sta nam na italijanskem tržišču največja konkurenta Avstrija in Zahodna Nemčija. Tudi jugoslovanski proizvajalci ivernih plošč nastopajo z različnimi prodajnimi pogoji.

Zato je nujno, da se predvsem slovenski proizvajalci ivernih plošč dogovorimo za skupen nastop na tujih tržiščih, ker je prodaja po dumping cenah lahko samo kratkoročna izvozna politika. Italija je zaradi težkega stanja v gospodarstvu uvedla na uvoz 50 odstotni brezobrestni depozit, poleg tega pa še 7 odstotno uvozno takso. To je za tujega uvoznika velika zapora, ki bi jo prebrodili le z nizkimi cenami, kar pa je v sedanjem trenutku težka odločitev.

Zavedamo se, da bomo morali določene količine proizvodnje ivernih plošč le izvažati, zato si bo treba za sklenitev izvoznih poslov še bolj prizadevati.

C. Komac

Ameriško tržišče in mi

Oktobra smo si skupaj s predstavniki Lesnine ogledali v Združenih državah Amerike njihovo največjo razstavo pohištva, ki je bila v Heigh Pointu, v državi Severna Carolina.

Pot v Združene države Amerike je bila namenjena tudi obisku kupcev našega pohištva. Na ameriško tržišče in v Kanado trenutno prodajamo predvsem kredence, mizna podnožja, piedistale, stole in gugalnike. Ob tej priložnosti smo obiskali tudi nekatere tovarne ter montažnice, ki jih imajo naši kupci za pohištvo, katerega mi izvažamo še nesestavljenega. Z našimi kupci smo se pogovarjali tudi o trenutnem stanju naših poslov in o napovedih za prihodnje leto.

Izoblikovale so se ocene, da je konjunktura v Združenih državah Amerike avgusta dosegla gornjo mejo, se umirila in začela morda celo rahlo upadati.

Mislim, da so pogoji za prodajo v prihodnjem letu še vedno optimistični. Kaj pa bomo dosegli, je v veliki meri odvisno od nas samih, od tega, kako bomo konkurenčni v cenah, v kvaliteti in v odpremnih rokih.

Odpirajo se tudi možnosti za izvoz furniranega ploskovnega pohištva, seveda pa je le-ta pogojen s finišem po želji kupcev in z manjšimi serijami.

Posebne težave bo v prihodnjem letu povzročala naša konkurenčnost, kajti planske cene surovin se povečujejo za okrog 30 odstotkov, planiramo pa tudi višje osebne dohodke; s tem postajamo nekonkurenčni tudi pri izdelkih, ki so še letos izkazovali dobiček.

Zanimanje je tudi za nekatere izdelke, ki pa jih ne moremo prevzeti bodisi zaradi naše pomanjkljive strojne opreme ali pa jih nismo sposobni izdelati v finišu, ki ga zahteva kupec.

Povpraševanje je vedno večje po zahtevnejših modelih, naše proizvodne možnosti pa ostajajo več ali manj takšne kot so bile pred leti.

Največje povpraševanje je po kolonialnih stolih. Ker pa je stole moč prodajati skupaj v garniturah z mizami in kredencami, pomanjkanje stolov posredno vpliva na manjšo proizvodnjo naših izdelkov. Z 12. novembrom pa je izvoz vseh vrst stolov začasno ustavljen, ker so preferenciali za to skupino že izčrpani.

C. Komac

Zanimiva razstava v Salonu pohištva

Da geslo »Človek, delo, kultura« ne bi ostalo zgolj pri besedah, smo za tokratnega gosta v našem Salonu pohištva izbrali samorastnika-kovača iz Mute, ANTONA REPNIKA.

Antona Repnika pozna vsakdo, ki se vsaj nekoliko zanima za tokove v slikarstvu, po njegovem značilnem slikanju oči. Vsi njegovi liki na slikah imajo enako govorico oči: obtožujočo in vprašujočo obenem. Tako gledajo kmetje, delavci, pogrebci, krave ... Njegove podobe govore o človeku iz ozke Dravske doline, kjer vsak grižljaj za družino upogne delavčev in kmetov hrbet.

Samorastniška pot kovača iz Mute se strmo vzpenja. V svojih delih je Repnik zraščen s svojo Dravsko dolino, v kateri je okusil ponižanje, vojno, pomanjkanje. Priznanje njegovi umetnosti doma in v svetu Repnika ni spremenilo. Ostal je tak kot je bil v dneh, ko je koval železo in ob pomanjkanju skrbel za številna usta v družini. Res je; izboljšal je tehniko slikanja, barve, ostali slikarski material, govorica njegovih oči pa je ostala.

B. Lavrič

Anton Repnik — Spravljanje sena

Restavracijska miza (iz proizvodnje TP Cerknica) in stoli L-03 (TP Martinjak)

Ekonomski slovarček

V zakonu o zagotavljanju plačil med uporabniki družbenega premoženja, je vrsta ekonomskih in pravnih pojmov, ki jih moramo dobro poznati v našem poslovanju. Zato sodimo, da je treba na te pojme opozoriti tudi v našem ekonomskem slovarčku.

Vrednostna listina je takšna listina, da z njeno izdajo nastane določena pravica in se z njo ta pravica uveljavlja. Z njo se pravica lahko tudi prenaša, z njenim uničenjem ali izgubo pa te pravice ni mogoče uveljavljati, če se v posebnem postopku posebej ne ohrani.

Menica je vrednostni papir, katerega oblika, vsebina in način uveljavljanja pravice so zakonsko določeni. Menica se glasi na določen denarni znesek, ki se ga zaveže plačati izdajatelj menice sam ali pa naj ga plača tisti, ki ga je izdajatelj pozval k plačilu.

V poslovnem svetu poznamo več vrst menic. Najpomembnejše so:

— poslovna menica se izdaja na podlagi konkretnega pravnega posla,

— blagovna menica se izdaja za kreditiranje dobavljenega blaga in je znesek na menico enak kupnini v prej sklenjeni pogodbi,

— finančna menica nastaja iz čisto finančnih razmerij in se izdaja zaradi kritja in varstva terjatev (ta oblika je za nas najbolj pomembna).

Ček je vrednostni papir, za katerega sta oblika in vsebina z zakonom določena. S čekom izdajatelj naroči banki, da z njegovega dobroimetja (žiro računa) izplača določen in na čeku napisani denarni znesek imetniku čeka. Izdajatelj čeka mora paziti, da so zneski na izdanih čekih ustrezno pokriti na njegovem dobroimetju (žiro računu), ker je ček plačilno sredstvo, tako kot gotovinski denar.

Dokumentarni akreditiv je nalog ali pooblastilo, ko temeljna organizacija pooblašča banko, da v določenem času izplača svojemu partnerju dogovorjeni znesek.

B. Mišič

Prodaja oplemenitenih iveric

Nova tovarna ivernih plošč obratuje komaj slabo leto, pa je že začela s proizvodnjo oplemenitenih ivernih plošč.

V začetku proizvodnje je izdelovala plošče predvsem za potrebe Tovarne pohištva Cerknica in Tovarne pohištva Stari trg.

Močno pa se zanje zanimajo tudi pohištveni proizvajalci izven naše republike, predvsem za obojestransko oplemeniteno iverko v barvni dekor foliji in dekor foliji lesne ali druge imitacije. Zaradi velikega zanimanja za te vrste oplemenitenih plošč bomo v prihodnjem letu izdelovali tudi te plošče, vendar po vnaprejšnjem naročilu kupca.

Glede na povpraševanje kupcev je tovarna začela delati v dveh izmenah, da bo tako zadostila vsem potrebam. Vsa proizvodnja do konca leta je že prodana.

Sedaj se dogovarjamo s kupci o njihovih potrebah za prihodnje leto. Prodaja količin, ki jih bo tovarna proizvedla v prihodnjem letu, je zagotovljena, vendar bomo pogodbe s kupci sklepali v mesecu decembru.

F. Pregelj

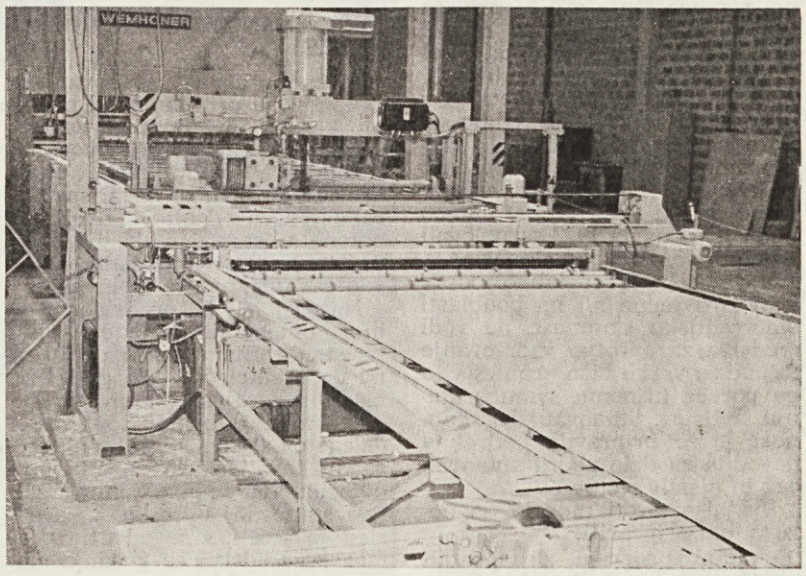

S proizvodnega traka oplemenitenih ivernih plošč

NAŠI LJUDJE

Napotil sem se na njegovo delovno mesto — v končno kontrolo Tovarne pohištva Stari trg. Kot vedno je bil **Jože BRGLEZ** na svojem delovnem mestu. Že deset let skrbi, da so kupci zadovoljni s kvaliteto naših izdelkov. V tem času si je nabral tudi veliko izkušenj in ne prezre še tako majhne napake na elementu.

»No, Jože, kako je kaj s kvaliteto izdelkov? Ali je zadovoljiva?« sem ga vprašal.

»Kvaliteta je zadovoljiva, s tem pa ne mislim, da je ne bi bilo mogoče izboljšati. Seveda bi se morali za boljšo kvaliteto potruditi vsi, od proizvajalcev surovin do nas samih, ki surovine obdelujemo in jim damo končno obliko. Zgodi se, da dobimo reklamacijo, ugotovimo pa, da je krivca največkrat iskati v transportu. Rekmalacija nastane največkrat zaradi mehanskih poškodb ne pa zaradi neprimerne kvalitete.«

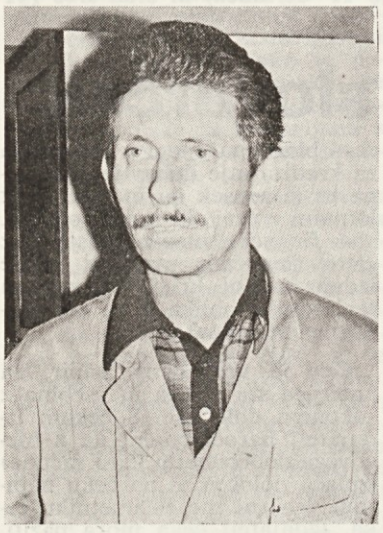

In verjamem mu, da je tako, kajti njegova natančnost pri pregledu elementov je včasih že kar pretirana. Tudi v osebnem življenju se kaže njegova velika natančnost; njegov avto na primer ne pozna tako rekoč ne blata ne prahu.

Doma je iz Starega trga, sicer pa je bil rojen v Kozariščah.

Življenje mizarskega vajenca je začel v Ljubljani, nadaljeval pri Mizarstvu v Ložu, zaključil pa ga je tu, v Tovarni pohištva Stari trgu.

Takole se spominja prvih let v tovarni:

»Vsekakor so bila najtežja prva leta po vojni. Kljub temu, da je bilo dela dovolj, še preveč, nismo imeli niti s čim niti iz česa delati. Vsakdo je prijel za delo po sili razmer, ne glede na to, kakšno kvalifikacijo je imel. Ja, pa delovni pogoji... Danes si kaj takega težko predstavljam. Predvsem mladi premalo cenijo delo in trud, ki smo ga starejši vložili v podjetje, da smo si ustvarili boljše delovne pogoje. Večina ljudi si misli: takrat so živeli tako, danes živimo pa tako, saj drugače ne more biti. Pozabljajo, koliko je bilo vloženega truda in odrekanj, da smo si uredili osnovne delovne pogoje — sebi, predvsem pa delavcem, ki so prihajali pozneje. Kljub temu pa je bilo takrat življenje bolj sproščeno, čeprav se o standardu v današnjem pomenu besede nikomur niti sanjalo ni. Takrat je bilo na prvem mestu delo in samo delo. Za svoje prizadevanje pri delu sem postal tudi udarnik.«

Naj povem, da se Jože v prostem času ukvarja s fotografijo. Okrog sebe ima mlade ljudi, ki si ob njegovih izkušnjah pridobivajo osnovno znanje o fotografiranju. Njegove slike smo pogosto videli v raznih glasilih podjetij.

Vse njegovo življenje in delo v kolektivu se suče okoli kontrole, naj si bo na delovnem mestu ali v organih upravljanja; je namreč član odbora samoupravne delavske kontrole. Prav ob tem ima pripombe. Spominja se prvih korakov samoupravnih organov ter težav, ki so jih spremljale. Ugotavlja, da se člani kolektiva premalo zavedajo vseh prednosti, ki jih nudi samoupravljanje. Premajhno zanimanje med delavci je čutiti za zakon o združenem delu, premalo so se poglobili v samo analizo besedila. Z zakonom se pravzaprav srečajo takrat, ko iščejo pravice, ne zavedajo pa se, da jim zakon o združenem delu narekuje tudi dolžnosti. Takrat šele spoznajo, zakaj so na zborih delavcev pravzaprav dvigali roke.

In želje?

»Nimam posebnih želja. Vendar si želim boljših gospodarskih uspehov naše temeljne organizacije; ob tem bo tudi moje zadovoljstvo večje.« V. Ogrinc

USTANAVLJANJE HIŠNIH SVETOV

Izvršni odbor samoupravne enote za gospodarjenje s stanovanjskim skladom v družbeni lastnini si je zadal nalogo, da do konca novembra ustanovi hišne svete v čim več stanovanjskih hišah. Povsod tam, kjer je pet stanovanj in več, se iz zbora stanovalcev izvoli hišni svet. Možno pa je tudi, da se za več stanovanjskih hiš oblikuje skupni hišni svet, za kar se mora odločiti vsak zbor stanovalcev posebej.

Nekateri hišni sveti so že doslej aktivno delovali. Predvsem tam, kjer so se zavedali, da skrbno gospodarjenje s hišo prinaša korist njim samim in celotni družbi. Od 38 hiš, ki imajo pet in več stanovanj, so le tri hiše, ki niso izvolile hišnega sveta. Vsi hišni sveti se že pripravljajo na nove naloge, od katerih je najpomembnejša skrb za sprotno vzdrževanje delov in naprav v stanovanjski hiši. V ta namen bodo 1. januarja 1977 razpolagali z delom sredstev od stanarine.

Vsak hišni svet lahko odpre svoj žiro račun ali pa pooblasti stanovanjsko skupnost, da vodi sredstva za sprotno vzdrževanje ločeno za vsako hišo, tromesečno pa poroča hišnemu svetu o stanju sredstev. Stanovanjska skupnost je že pripravila podrobna navodila za delo zbora stanovalcev in hišnih svetov.

Vsi hišni sveti morajo do novega leta pripraviti:

— letni program za sprotno vzdrževanje skupnih delov in naprav v stanovanjski hiši;

— letni predračun stroškov obratovanja stanovanjske hiše;

— finančni načrt sprotnega vzdrževanja in

— zaključni račun za ta dela.

Pri pripravi teh dokumentov mora hišni svet upoštevati pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih normativih za vzdrževanje stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov v stanovanjskih hišah, ki ga je sprejel zbor enote in je posredovan vsem hišnim svetom. F. Levec

ŠEST STANOVANJ ZA UPOKOJENCE

Samoupravna stanovanjska skupnost je pri skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja dobila dolgoročno posojilo v znesku 1.115.000 dinarjev razliko 156.000 dinarjev je prispevala samoupravna enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu) za nakup šestih stanovanj za upokojence in invalide.

Najprej je bilo predvideno, da bi iz omenjenih sredstev kupili tri stanovanja v Loški dolini in tri v Cerknici. V Loški dolini pa niso bila zgrajena vsa predvidena stanovanja, zato se je konferenca delegatov skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja odločila, da se letos kupi vseh šest stanovanj v Cerknici, za naslednja leta pa se združijo namenska sredstva za gradnjo stanovanjskega bloka za upokojence v Starem trgu. F. Levec

Seja uredniškega sveta je dala vrsto spodbud za naše delo

Tokrat tudi o lastnih težavah

OB SEJI UREDNIŠKEGA SVETA BRESTOVEGA OBZORNIKA

Potekel je mandat prvemu uredniškemu svetu (družbenemu organu upravljanja), ki je bil imenovan pred dobrima dvema letoma, ob uradni registraciji glasila in ko je bilo potrebno izdajanje glasila uskladiti z novim zakonom o javnem obveščanju. To ni le formalni organ, ustanovljen zaradi zakonskih zahtev kot bi se morda na prvi videz zdelo, pač pa naj zagotovi vpliv širše družbene skupnosti na vsebinsko-idejno podobo glasila in nadzor nad opravljanjem zastavljene in sprejete temeljne vsebinske zasnove. Le-ta namreč pomeni osnovo za oblikovanje uredniške politike in za celotno delo uredniškega odbora.

Družbeno-politične organizacije, samoupravne skupnosti in organi upravljanja so v uredniški svet imenovali svoje nove delegate in svet se je nedavno lahko sestal v novi sestavi. Ob tej priložnosti je imenoval tudi svojega novega predsednika, ki je Franc Sterle, delegat skupščine občine Cerknica.

O DELU UREDNIŠKEGA ODBORA

Na seji je beseda tekla predvsem ob poročilih o delu uredniškega odbora in o uresničevanju temeljne vsebinske zasnove. Oglejmo si, kaj med drugim pravita poročili!

Pri imenovanju članov uredniškega odbora je bilo ob preteklih volitvah organov upravljanja potrebno zagotoviti predvsem troje: da je bila zamenjana najmanj polovica članov odbora, da so v njem zastopane vse temeljne organizacije oziroma deli delovne organizacije in da je v njem zaželena sestava glede na starost, spol in raznolikost delovnih mest. To sicer dejansko onemogoča, da bi si stalna skupina to obliko obveščanja oziroma oblikovanja uredniške politike »vzela v zakup«. Vendar pa je težko najti delavce, ki bi imeli posebno voljo, predvsem pa veselje delati na tem področju, kar pa je za uspešno delo v uredniškem odboru posebej potrebno in nujno.

Člani uredniškega odbora naj bi bili pravzaprav nekakšni organizatorji obveščanja v svojih delovnih okoljih: zbirali naj bi ideje za oblikovanje vsebinske podobe glasila, nabirali informacije, ki zaslužijo objavo, iskali nove sodelavce, ugotavljali odmevnost posameznih številk oziroma posameznih sestavkov. Kljub temu pa je iz posameznih temeljnih organizacij oziroma delov delovne organizacije malo informacij in malo sodelavcev, čemur pa botrujejo tudi objektivne okoliščine.

Najteže si je pridobiti širši krog sodelavcev: delavci iz neposredne proizvodnje se težko spravijo k pisanju; tudi vrsta vodilnih delavcev se pisanju izmika, čeprav jim zakon o združenem delu narekuje odgovornost oziroma dolžnost obveščati; večino pomembnejših informacij je moč dobiti stalno na istih mestih, pa se zato tudi imena piscev ponavljajo; in še bi lahko naštevali.

Veljalo bi še poudariti, da uredništvo Brestovega obzornika z razliko od mnogih drugih glasil delovnih organizacij samo organizira in opravlja fotografsko službo, lektoriranje, celotno tehnično urejanje in del korektur, da sestavki niso honorirani, kar vse skupaj znatno znižuje stroške izdajanja.

URESNIČEVANJE TEMELJNE VSEBINSKE ZASNOVE

Ob izčrpnejši analizi poročilo ugotavlja, da **uredniški odbor skorajda v celoti uresničuje sprejeto temeljno vsebinsko zasnovo glasila. Premalo pa je prispevkov z naslednjih področij: kadrovska in štipendijska politika, politika nabave in njeno uresničevanje, problematika in novice iz posameznih temeljnih organizacij, delovanje samoupravnih interesnih in krajevnih skupnosti, premalo sistematično pa je spremljano tudi delo družbenopolitičnih organizacij.**

Ob tem velja poudariti, da uredniški odbor pri oblikovanju vsebinske zasnove posameznih številk redno predlaga teme s teh področij, da pa ni mogoče dobiti sodelavcev, ki bi te teme realizirali oziroma se odgovorni za obveščanje s teh področij izogibajo temu, da bi informacije posredovali.

Zato bi bilo potrebno tudi prek drugih poti (družbenopolitične organizacije!) resno opozoriti te delavce na njihove dolžnosti v zvezi z obveščanjem.

ŠE NEKATERE SLABOSTI

Ob uresničevanju temeljne vsebinske zasnove bi kazalo opozoriti še na nekatere slabosti: sestavki (predvsem z ekonomsko-finančnega in strokovnih področij) so še vedno jezikovno in stilistično premalo razumljivi in prilagojeni za informacije delavcem; večkrat je premalo kritičnosti, odpiranja in razreševanja problematičnih zadev; še vedno je preveč poročanja o preteklih dogodkih in premalo opozarjanja na prihodnje, s čimer bi delavce vnaprej opozarjali na pomembnost posameznih prihodnjih odločitev; premalo so izkoriščene možnosti najrazličnejših novinarskih oblik in prijemov; še bolj bi bilo potrebno razširiti krog sodelavcev z najrazličnejših delovnih področij (čeprav že doslej sodeluje v eni številki povprečno 20 do 25 različnih sodelavcev) in prav gotovo še kaj.

Uredniški odbor se zaveda tudi teh pomanjkljivosti in slabosti in si prizadeva, da bi jih v čimvečji meri odpravil. Vsekakor pa bo svojo zahtevno nalogo v zvezi s celovitim obveščanjem lahko opravljal še učinkoviteje, če bo v svojih prizadevanjih deležen še večje podpore širše družbene skupnosti oziroma slehernega delavca in občana kot doslej.

KAJ IN KAKO PISATI

Uredniški svet je v celoti sprejel predloženi poročili; v bogati razpravi pa se je zadržal predvsem ob vprašanjih, kaj in kako pisati, da bi glasilo še bolj približali slehernemu delavcu in občanu.

Ugotovljeno je bilo, da opravlja Brestov obzornik skupaj z Glasilom Kovinoplastike pomembno vlogo, saj s svojimi informacijami pokriva področje, ki je sicer »siva lisa« v informacijskem sistemu celotnega slovenskega prostora. Delegatsko prilogo, ki bi bila nujno potrebna, pa bo verjetno moč organizirati v začetku prihodnjega leta, ko bo pri skupščini občine zasnovan INDOK center.

In še nekaj ugotovitev, ki bodo nedvomno osvežile delo uredniškega odbora:

— več poudarka bi bilo treba dati delu delegacij (tudi kritično),

— potrebnih bi bilo več drobnih zanimivosti in podatkov,

— več bi morali pisati tudi o kulturnih vprašanjih,

— več bi morali pisati o medsebojnih odnosih med temeljnimi organizacijami in s človeško-moralnega vidika načenjati vprašanja medsebojnih odnosov kot so na primer bolniški stalež, delovna disciplina in produktivnost, lažna solidarnost, nezdravo ustvarjanje na videz nasprotujočih si skupin, čeprav so cilji isti in podobno,

— več bi bilo potrebnih polemičnih razčiščevanj določenih spornih vprašanj,

— lomiti bi morali pretirano potrošniško miselnost v naši družbi in opozarjati na druge vrednote,

— več pozornosti bi morali posvečevati ljudem, ki so v preteklosti mnogo prispevali k našemu razvoju,

— raširiti bi bilo potrebno krog sodelavcev,

— jezik informacij bi moral biti še bolj razumljiv in prilagojen preprostim bralcem,

— pri oblikovanju sestavkov bi morali iskati nove, sveže novinarske oblike in prijeme.

Nedvomno bodo te ugotovitve — če jih bo moč uresničiti — obogatile vsebinsko in oblikovno plat glasila. Uresničiti pa jih bo moč, če bo uredniški odbor pri svojem delu deležen še večje neposredne moralne opore.

B. Levec

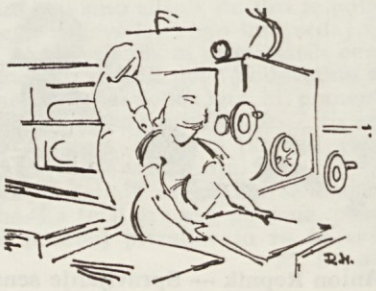

Razvoj lesarskega šolstva

Naša družba na vseh ravneh ugotavlja velika neskladja med izobraževanjem mladih generacij in med potrebami združenega dela. Ugotovljeno je bilo, da imamo na področju Slovenije v proizvodnih organizacijah 8 odsotkov manj strokovnjakov kot smo jih imeli pred desetimi leti. 70 odstotkov generacije se šola na šolah družboslovnih in upravljalskih smeri in le 30 odstotkov v tehniških smereh. Normalno bi bilo obratno. Tako je tudi povpraševanje po kadrih. Pravnike in ekonomiste iščemo na vseh koncih, po inženirjih pa skorajda ne povprašujemo.

Tudi v naši občini je podobno, čeprav ne tako kritično. Mladina po končani osnovni šoli nadaljuje šolanje tam, kjer pač dobi stolček v razredu. Pri tem so sposobnosti in zanimanja mladega človeka drugotnega pomena.

Skorajda ni več mladega človeka, ki bi šel takoj po končani osnovni šoli na delo v tovarno in prav je tako. Človek nima nikoli dovolj znanja, še posebej pa ga v naši družbi potrebuje za samoupravne naloge. Težave so v tem, da se bo jutri ta mladina vrnila iz šol in zahtevala ustrezno delo, tega pa ne bo. Po drugi plati pa je v našem podjetju zaposlenih 67 odstotkov delavcev, ki nimajo nikakršne kvalifikacije v stroki. Med kvalificiranimi pa je še mnogo takih, ki imajo neprimerno kvalifikacijo. Delavci so si med večletnim delom pridobivali znanje in si ga še danes, le sistemsko to ni urejeno.

Podobne težave imajo tudi druge industrije v Sloveniji in morajo »uvažati« nekvalificirano delovno silo iz nerazvitih predelov naše ožje in širše domovine.

Več kot nujna je torej sprememba sedanjega izobraževalnega sistema. Reforma oziroma preobrazba srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje je bila ugodno sprejeta in v nekaterih panogah že uravnavajo svoja prizadevanja v tej smeri.

Lesarji bomo svoje težave lahko razreševali v posebni izobraževalni skupnosti za lesarstvo, s ciljem, da bi si pravočasno zagotovili dovolj ustreznega kadra.

Tudi na Brestu je svet za kadre razpravljal o teh vprašanjih in ugotovil:

1. V prihodnje je potrebno razvijati takšno šolstvo, ki bo zadovoljevalo tudi potrebe industrije.
2. Razvijati je treba na ravni dveletnih ali triletnih šol poklice za delo v industriji kot so krojilec lesa, rezkalec lesa, monter okovja, sestavljalec pohištva in podobno.

3. Profil pohištveni mizar še vedno ustreza, vendar na malo delovnih mestih kot so vzorčni delavci, serviserji, popravljalci pohištva in podobno.

4. Profil lesarskega tehnika naj se razvija v več smeri glede na skupine delovnih mest in sicer: vodje oddelkov, kontrolorji kvalitete proizvodov, tehnologi, analitiki dela in časa, planerji in podobni poklici. Takšno šolanje naj se organizira bodisi v zadnjem letniku, še bolje pa po enoletni praksi v proizvodnji.

5. Profil inženir lesarstva naj se dopolni in organizira v
— tehnološko,

— kadrovsko — vodja proizvodnje, izmenovodja in podobno;

— oblikovalno — oblikovalec pohištva.

6. Profil diplomirani inženir lesarstva pa je treba usmeriti z diplomskim delom v naslednje smeri:

— tehnološko-razvojno,

— komercialno — s poudarkom na gospodarjenju,

— vodstveno smer.

7. Na podlagi takšnih stališč je treba postaviti zahteve v sistemizacije delovnih mest.

8. Po enotni metodologiji bi bilo treba izdelati plane dolgoročnih in kratkoročnih potreb po kadrih za vsako temeljno organizacijo posebej in za delovno organizacijo. Plane je potrebno vsklajevati na ravni občine, regije in panoge.

Zavedati se je treba, da je ta okvir nepopoln, je pa tudi dejstvo, da imamo največji primanjkljaj prav za delo v neposredni proizvodnji, še posebej v današnjem času, ko vsi delavci prevzemamo upravljanje v svoje roke. Za to funkcijo pa je potrebna visoka stopnja pismenosti in razgledanosti v stroki in v družbi.

Za zaključek še to. Družba bo morala v prihodnje bolj ceniti uspešno delo oziroma delovne rezultate. Tudi šole se bodo morale vključiti v ta proces. Vse preveč smo danes naravnani na stopnje šolske izobrazbe: poklicno, srednjo, višjo in visoko in iz teh izhodišč zahtevamo tudi ustrezen osebni dohodek.

F. TURŠIČ

Letošnji zaključni letnik na naši tehniški srednji šoli

Sindikalna lista 1977

V osnutku sindikalne liste za leto 1977 je zaradi celovitejšega urejanja razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke, predlagana dopolnitev sindikalne liste s stališči sindikatov o oblikovanju sistema notranje delitve. Predvsem se te novosti kažejo v določilih, ki govore:

— o osnovah za oblikovanje sistema delitve sredstev za osebne dohodke po delu,

— o osebnem dohodku iz minulega dela,

— o regresu za letni dopust,

— o preventivnem zdravstvenem varstvu delavcev.

— Sindikalna lista predlaga, naj bi prispevek delavca k delu ugotavljali predvsem v odvisnosti od zahtevnosti dela, odgovornosti pri delu, razmer, v katerih delajo, prihrankov, doseženih pri delu, izrabe delovnega časa ter sredstev in rezultatov novotarstva in racionalizacije. Osnove za oblikovanje sistema delitve sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela so predvsem: planiranje dela, spremljanje dela in ugotavljanje prispevka delavca k delovnemu rezultatu.

Za merjenje delavčevega delovnega prispevka iz minulega dela predlaga osnutek sindikalne liste naslednja merila:

— delež delavčevega prispevka pri gospodarjenju in upravljanju z minulim delom,

— delovna doba kot odraz delavčevega prispevka k ustvarjenim sredstvom družbene reprodukcije,

— evidentirani obseg sredstev za vlaganja, katerim se je delavec v preteklosti odrekel na račun svoje osebne in skupne porabe.

Zaradi različnega tolmačenja in izvajanja določila v zvezi z regresom za letni dopust so v osnutku nove sindikalne liste predlagane nekatere spremembe oziroma dopolnitve. Med drugim je zahteva, da delavci v samoupravnih splošnih aktih določijo, kolikšen del sredstev v regresu združujejo in namenjajo v povečevanje možnosti za aktivno izrabo letnega dopusta ter konkretna merila in osnove za delitev sredstev regresa, upoštevaje ekonomsko-socialne, delovne in zdravstvene razmere delavcev. V teh aktih delavci lahko določijo tudi višino osebnega dohodka oziroma dohodka na družinskega člana, nad katero delavcem glede na njihovo ekonomsko stanje ne pripada regres za letni oddih. Posebej je poudarjeno, da regresa za letni oddih ni mogoče deliti vsem delavcem v enakem znesku.

Povsem novo je določilo, ki govori o preventivnem zdravstvenem varstvu delavcev in ki zadolžuje osnovne organizacije sindikata, da se morajo zavzemati za ustrezno izvajanje omenjenega določila v temeljnih oragnizacijah tako, da omogočajo redne in obdobne preventivne zdravstvene preglede.

Pomembno je poudariti, da ostanejo višine zneskov za deljen delovni čas, kilometrino in nagrade ob delovnih jubilejih nespremenjene. Na osnovi analize o uresničevanju sindikalne liste v letu 1975 je bilo namreč ugotovljeno, da skoraj polovica udeležencev ni uspela uresničevati tega dohodka in nagrad v dogovorjeni višini, zato je upravičeno mnenje, da valorizacija v letu 1977 ne bi bila utemeljena.

Te dni je osnutek sindikalne liste v razpravi po osnovnih organizacijah sindikata. Pripombe se bodo zbirale in usklajevale na vseh ravneh sindikalne organiziranosti ter bodo dokončno v prečiščenem besedilu listo sprejeli v drugi polovici decembra na plenumu republiškega sveta. Ker je javna razprava dala vrsto novih predlogov in pripomb, je prav, da omenim tista določila, o katerih je med delavci največ razprave. To so predvsem določila o indeksnih razmerjih, o vrednotenju delovne dobe, o nočnem delu, o dnevnicah in nočnini, o terenskem dodatku, o regresih in o nagradah ob delovnih jubilejih. Novosti, ki jih prinaša sindikalna lista, bo treba čimprej vnesti v normativne akte.

D. Frlan

Letošnje srečanje jubilantov v sliki

O letošnjem srečanju Brestovih jubilantov smo pisali že v prejšnji številki, a nas je čas prehitel, da bi objavili tudi slike. Zato si jih oglejmo tokrat!

Nagovor predsednika Skupnega delavskega sveta tov. Antona Lunke

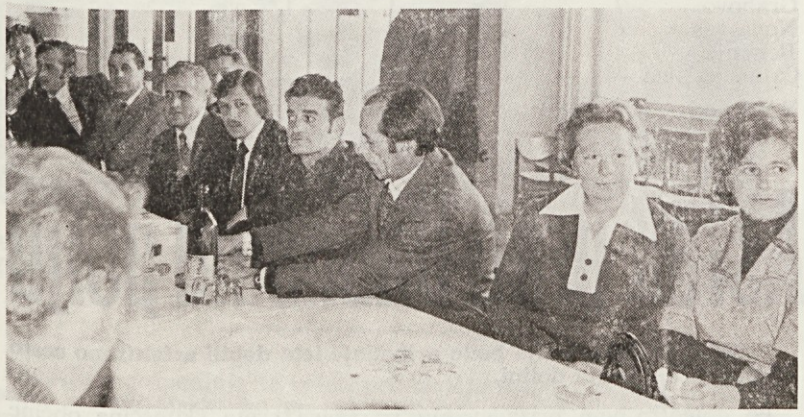

Skupina jubilantov iz Tovarne pohištva Stari trg

Razpoloženje je bilo nadvse prijetno

Za konec še skupinski posnetek — jubilanti iz Tovarne pohištva Cerknica

Predvsem o srednjeročnem načrtu

SREDI NOVEMBRA SO ZASEDALI VSI TRIJE ZBORI OBČINSKE SKUPŠČINE ● RAZPRAVLJALI SO O VRSTI POMEMBNIH DOKUMENTOV, KI ZADEVAJO PRIHODNJI RAZVOJ OBČINE ● SPREJETI SO BILI TUDI ODLOKI O ZAKLJUČNEM RAČUNU PRORAČUNA TER O DAVKIH IN PRISPEVKIH ZA LETO 1975 ● SPREJETA JE BILA INFORMACIJA O POTRDITVI LOVSKOGOSPODARSKIH NAČRTOV ZA LOVNO LETO 1976/77 ● OBRAVNAVALI SO NEKATERE KADROVSKE ZADEVE, VEČ KOT OBIČAJNO PA JE BILO TUDI DELEGATSKIH VPRAŠANJ ●

Po sklenitvi široke javne razprave je izvršni svet skupščine občine predložil zbrane in opredeljene pripombe ter predlog srednjeročnega plana razvoja občine za obdobje 1976—1980 v razpravo in sprejem skupščini.

Delegati so se — očitno dobro pripravljeni s pooblastili delegatske osnove — vključili v tvorno in poglobljeno razpravo o dokumentu in prispevali precej koristnih predlogov. Dokument je bil sprejet z upoštevanjem nekaterih pripomb iz javne razprave. Druge pripombe, ki so ožjega značaja (predvsem komunalna vprašanja) pa naj bi opredelili v planih razvoja osnovnih nosilcev planiranja, se pravi v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevni skupnosti in v samoupravnih interesnih skupnostih.

Skupščina občine je sprejela tudi sklep o podpisu dogovora občin ljubljanske regije o skupnih vprašanjih razvoja za obdobje 1976—1980, podoben dogovor pa bo skupščina občine sprejela tudi v zvezi s skupnimi razvojnimi vprašanji občin notranjske regije.

Skupščina je sprejela tudi dogovor o temeljih politike splošne porabe v letih 1976—1980.

O analizi poslovnega uspeha organizacij združenega dela za devet-mesečno obdobje je bilo manj razprave. Očitno so bili delegati pod vtisom uspešnejšega poslovanja organizacij združenega dela po prvem, precej neugodnem polletnem obdobju. Le dve temeljni organizaciji združenega dela sta zaključili devetmesečno obdobje z izgubo. Kljub ugodnejšim poslovnim rezultatom pa načrtovanega fizičnega obsega industrijske proizvodnje za gotovo ne bomo presegli. Slabše rezultate gospodarjenja pripisujemo predvsem zunanjim dejavnikom, zakonskim ukrepom, zamrznjenim cenam in izvozu, ki daje slabše poslovne rezultate kot prodaja doma.

Kot informacijo je skupščina občine sprejela tudi lovsko-gospodarski načrt za lovno leto 1976/77, ki temelji na samoupravnem sporazumu med lovskimi družinami, gozdnim gospodarstvom in kmetijsko zemljiško skupnostjo. Načrt predvideva bistveno zmanjšanje staleža divjadi v občini.

Ob koncu kratkega poročila pa še pripomba, da je bil dnevni red skupščine vsebinsko in količinsko preobsežen, kinodvorana v Cerknici pa je za delo skupščine neprimerna. Zato so se delegati razveselili zagotovila, da bo spomladi že usposobljena skupščinska dvorana v novi zgradbi poslovnega centra. F. Sterle

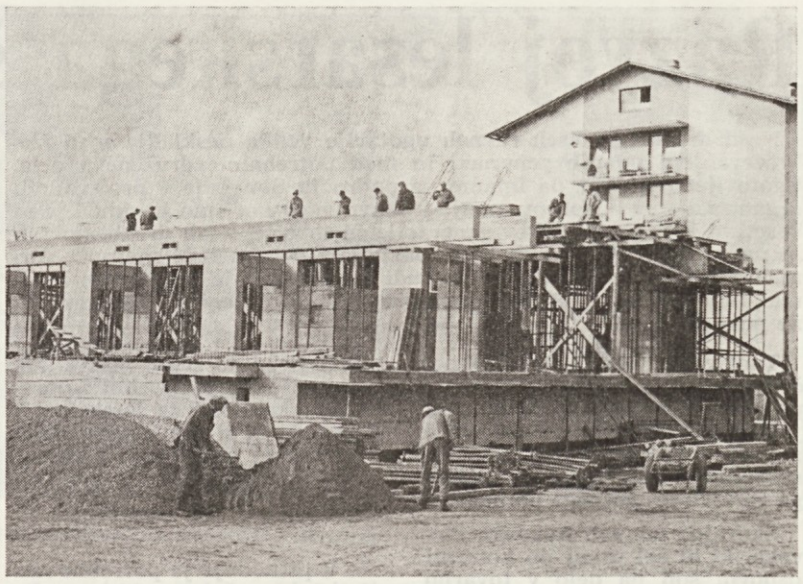

Gradnja novega poslovnega centra lepo napreduje

Zbori stanovalcev v krajevnih skupnostih

Delegatski sistem v samoupravni stanovanjski skupnosti zaostaja za uveljavljanjem delegatskih odnosov v družbeno-političnih skupnostih in v drugih samoupravnih interesnih skupnostih. Vzrok temu je, da so bili ob njeni ustanovitvi izvoljeni samo delegati, brez delegatske osnove. Zato so ti delegati nastopali predvsem kot »odborniki«, čeprav so se nekateri pred sejami v svoji okolici posvetovali z delovnimi ljudmi in občani.

Da bi občanom omogočili vpliv na gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in na druga vprašanja stanovanjskega gospodarstva prav v tem času ustanavljajo zbore stanovalcev pri krajevnih skupnostih. Tako se stanovalci, ki stanujejo v družbenih stanovanjih, povezujejo v okviru krajevnih skupnosti in s tem zagotavljajo njihov vpliv na upravljanje in gospodarjenje s stanovanjskimi hišami, na zbore stanovalcev stanovanjske hiše, pa tudi na stanovanjsko skupnost.

Zbor stanovalcev pri krajevni skupnosti izvoli delegacijo, v kateri bodo tudi že izvoljeni delegati, čeprav ne stanujejo v družbenih stanovanjih. Zbor daje delegatom, ki so delegirani v stanovanjski skupnosti, napotke za soodločanje o zadevah, o katerih sklepa stanovanjska skupnost, zatem pa obravnava njihovo poročilo.

Zbor stanovalcev obravnava splošna vprašanja stanovanjskega gospodarstva, zavzema o tem svoja stališč in z njimi seznanja stanovalce, krajevno skupnost, stanovanjsko skupnost, občinsko skupščino, druge organe in organizacije, tako kot je določeno v statutu krajevne skupnosti. Zaradi obilice vprašanj na stanovanjskem področju bodo zbori stanovalcev lahko zelo uspešni pri njihovem reševanju.

Pregled hiš, stanovanj, števila zbora stanovalcev in delegacij po krajevnih skupnostih:

Krajevna skupnost	Št. hiš	Število stanovanj po hišah								Število članov zbora stanoval.	Število članov delegacije
		nad 4	4	3	2	1	pos. sobe	Poslovni prost.	Skupaj		
Cerknica	28	15	3	—	2	6	48	2	248	20	7
Stari trg	25	10	4	1	4	6	—	—	115	20	8
Rakek	17	6	2	2	3	3	—	1	61	10	6
Grahovo	7	5	1	—	1	—	17	—	32	7	6
Nova vas	6	1	1	—	—	4	—	—	14	5	8
Begunje	4	1	1	—	—	2	—	—	10	3	6
Cajnarje-Žilce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Skupaj	87	38	12	3	10	21	65	3	480	65	44

F. Levec

Srečanje borcev za severno mejo

V Cerknici se je petindvajset borcev-prostovoljcev za severno mejo v letih 1918/1919 zbralo na srečanje ob podelitvi Maistrovih spominskih plaket. Cerkniško srečanje je zadnje tovrstno srečanje v naši republiki; pred njim je bilo kar 27 takih, ki so jih organizirale občinske skupščine skupaj z republiškim odborom Zveze prostovoljcev — borcev za severno mejo.

Zbrane je pozdravil predsednik skupščine občine Cerknica Jože HREN, ki je govoril o pomembnem dejanju borcev-prostovoljcev za severno mejo in opozoril na nezaslišano početje avstrijskih oblasti do vprašanj izpolnjevanja določil avstrijske državne pogodbe. Podelil je spominske Maistrove plakete ter F. STRLETA dokumentarno delo VELIKI FINALE NA KOROŠKEM. O zgodovinskih dogodkih izpred šestdeset let in o razvoju koroškega narodnega vprašanja je zatem govoril Lojze UDE, predsednik republiškgea odbora zveze borcev-prostovoljcev za severno mejo. Ob sklenitvi srečanj pa je govoril Jože RUPNIK, ki je poudaril, da se je v vseh 27 občinah kjer so bila taka srečanja organizirana, pokazala enotna zavzetost preživelih borcev za vztrajanje pri izpolnitvi vseh določil avstrijske državne pogodbe.

Predsednik občinskega odbora zveze združenj borcev NOV Jože TELIČ se je spominjal bojev za Koroško v drugi svetovni vojni in podčrtal pomemben delež Notranjcev v teh bojih, zlasti v sestavu XIV. divizije; še danes je živih 65 udeležencev iz občine Cerknica.

V kulturnem delu je sodeloval moški pevski zbor TABOR iz Cerknice ter recitatorji osnovne šole Cerknica.

Pogovarjal sem se z nekaterimi udeleženci bojev za severno mejo.

Ludvik MOHAR s Hudega vrha na Blokah je povedal, da dogodke na Koroškem pozorno spremlja, njegove misli pa so enake kot takrat pred šestdesetimi leti. Kljub pezi let je še klen, čeprav je »dal skozi« 1. svetovno vojno, Koroško, boril se je v Albaniji in seveda med 2. svetovno vojno.

Rakovčan **Jakob VOJAK** zelo zavzeto spremlja dogajanja na Koroškem in meni, da pomenijo postopki avstrijskih oblasti nezaslišano krivico in sramoto. Dobro se spominja plebiscita — nobenega našega človeka ni videl tedaj v komisijah — to je bil strahoten zgodovinski falsifikat. Generala RUDOLFA MAISTRA-VOJANOVA, rojaka iz Unca, je dobro poznal še kot študenta in vojaka. Povedal je, da ni imel občutka, da bi bil general in komandant, ampak oče borcem.

Jakob TURŠIČ iz Bezuljaka pri Begunjah se spominja Koroške kot lepe dežele. Tudi on dobro pozna manire Nemcev, ki ne izbirajo sredstev za ponemčevanje. Zlasti je omenil gospodarsko podjarmljenje Slovencev.

79-letni **Alojz ŽNIDARŠIČ** iz Krušč pri Cajnarjih je bil razhuden in je menil, da ne smemo za nobeno ceno odstopiti od zahtev po izpolnitvi določil avstrijske državne pogodbe. Sramotni plebiscit pa je bil po njegovem mnenju ena izmed največjih tragedij v zgodovini slovenskega naroda.

Ivan MLINAR iz Rakeka se je zgražal nad skrunitvami spomenikov slovenskih rodoljubov.

Še so pripovedovali možje, zgubani, osiveli, ožgani od bloške burje, pa še vedno kleni in čvrsti ljudje s spominom, ki preseneča, možje, ki so viharili viharje obeh vojn. Spet so bili skupaj na ganljivem srečanju, združeni v pesmi, s kancem pelina v srcih, s stisnjenimi pestmi, razžaljeni, enotni v skupnem hotenju pomoči Koroškim Slovencem in Gradiščanskim Hrvatom, enotni v obsodbi revanšističnih sil.

F. Sterle

Zahtevne naloge

PRIHODNJE NALOGE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhajajoč iz svoje družbene vloge ima Socialistična zveza pred seboj vrsto pomembnih nalog. O njih je razpravljala tudi občinska konferenca SZDL na svoji minuli seji in tudi sprejela okvirni program nalog. Program zajema naslednja področja:

— utrditev družbene vloge Socialistične zveze kot je opredeljena z ustavo in s statutom;

— zagotavljanje delovanja ustavnega sistema, predvsem z aktivnostjo na področju kadrovske politike in informiranja;

— uveljavljanje in dosledna izpeljava delegatskega sistema in delegatskih odnosov kot temelja celotnega sistema samoupravljanja;

— uresničevanje sklepov 2. konference ZKS o kmetijski politiki;

— uvajanje celodnevne šole in usmerjenega izobraževanja;

— uresničevanje kulturne in telesnokulturne politike;

— celoten sklop nalog s področja splošnega ljudskega odpora;

— ustanovitev in delovanje vseh organov SZDL s poudarkom na krepitvi delovanja vaških odborov SZDL in krajevnih konferenc;

— posebno odgovorne naloge pa nas čakajo v zvezi s pripravami na volitve leta 1977.

Nalog je veliko, zato je nujno, da se organizacijsko utrdimo, da si delo porazdelimo, kajti le tako jih bomo lahko uresničili.

E. Lenarčič

Asfalt proti Babnemu polju

Vaščani Babnega polja bodo prihodnje leto dobili asfaltirano cesto od Podgore v Loški dolini.

Po dolgotrajnem prizadevanju izvršnega sveta skupščine občine Cerknica, delegatov v republiški skupnosti za ceste, vaščanov Babnega polja in sosednje občine Čabar je uspel dogovor o modernizaciji ceste Podgora—Babno polje v dolžini 8 kilometrov. Cesta bo dokončno nared v prihodnjem letu, s pripravljalnimi deli na trasi pa so že pričeli. Sedaj pripravljamo vso potrebno dokumentacijo za izvedbo del, pričela pa so se tudi že dela na obvozni gozdarski cesti.

Obvoznica je nujno potrebna, da bi dela na glavni trasi potekala hitro in ne bi bilo motenj v prometu. Obvoznica bo šla po že dosedanjih gozdarskih cestah, potrebno pa je zgraditi še povezavo Podgrajšovka—Dule—Babno polje, ki jo Gozdno gospodarstvo Postojna — TOZD Gozdne gradnje pospešeno gradi in bo kmalu gotova. Takoj ko bo obvoznica sposobna, da prevzame promet, pa se bodo začela tudi gradbena dela na trasi glavne ceste.

In kakšna bo nova cesta?

Cestišče nove ceste bo deloma na stari trasi; tam pa, kjer ima stara cesta nepotrebne krivine, jih bo nova presekala. Najmanjši radij krivin ceste znaša 80 metrov, večina krivin pa ima radij 1.000 in več metrov. Cestišče nove ceste bo asfaltirano v širini 6 metrov in debelini 7 + 3 centimetre, poleg tega pa bo imelo še na vsaki strani bankino pol metra. Iz tehničnih podatkov vidimo, da gre za moderno cestišče. Vaščanom Babnega polja in sosednje občine Čabar bo cesta nedvomno približala kraje, kamor se vsak dan vozijo na delo in po drugih opravkih.

L. Ule

ČISTOČA — VIR ZDRAVJA

Star slovenski pregovor »Gre skozi les, ne vidi dreves« je v Cerknici dobil brata: »Kdor tukaj živi, ne vidi smeti«. Pa ne, da ne bi bilo smeti; o ne, samo videti jih nočemo. Vseeno nam je, če se turisti zgražajo in posmehujejo naši čistoči. Kako si želimo, da bi bile spet kmalu kolesarske dirke v kraju ob presihajočem jezeru, da bi spet sprali cesto!

Taborniki so postavili količke za koše za smeti. Čakali smo in čakali lične koške, dočakali smo neokusna vedra. Ko mečemo vanje odpadke, delamo sramoto KK Brestu. Vse leti mimo posod za smeti. Otroci nas gledajo in posnemajo. Vseeno nam je, če se naši malčki igrajo na smetišču. Prav malo nam je mar, če bomo zadušili potok z umazanijo iz naših podstrešij. Toda, občani, kako omalovažujoče se nasmihamo, ko na ekranih spremljamo življenje indijanskih plemen ali afriških domorodcev, ki živijo sredi revščine! Tedaj pametno razlagamo svojim najmlajšim:

»Saj ni čudno, da umirajo kot gobavci, ko pa živijo v umazaniji! Kako so še zaostali!«

Pometimo najprej pred svojim pragom! Od jutra do večera nam letijo iz rok papir, steklo, polivinil, konservne škatle... Vseeno nam je, kje pustimo sledove svojega standarda. Niti prostoru ob spomeniku padlim žrtvam ne prizanesemo.

Doklej tako, krajani? Ali te res ni sram, tovarišica, da si odvrgla raztrgano polivinilasto vrečko na zelenico? Ali se ti ne smili trava pod njo? Hej, tovariš, odnesi prazno cigaretno škatlo do smetnjaka! Saj ni treba, da vsi vemo, da si Nesnagov Pacek!

Ko vsak dan kruhoborčevsko hitimo po svojih opravkih mimo označenih smetišč in smetišč na črno ter smo slepi za onesnaženo okolje, pa tudi nehote nikjer ne vidimo smetarja. Ali smo ga založili? Ali je obupal na nami? Otrokom, ki so lani opravili očiščevalno akcijo, smo vzeli pogum in upanje, da se bomo poboljšali. Nepoboljšljivi smo, še otroško upanje smo vrgli na smeti svoje vesti.

Ne vem, ali čakamo, da bodo spet otroške roke brodile po umazaniji naše malomarnosti in nesnage, ali pa čakamo, da bo snežna odeja prekrila našo sramoto.

Toda, tovariš, jaz svojemu otroku ne bom dovolila, da bo pobiral za tisto tovarišico in onim tovarišem, kar bosta hote pustila v zabavo vetru!

Če nimamo prirojenega čuta za čistočo, si ga dovolimo privzgojiti! In da pometem vse smeti, ki mi ležijo na srcu, zastavljam odgovorni osebi tole vprašanje: Kako je z našo smetarsko službo?

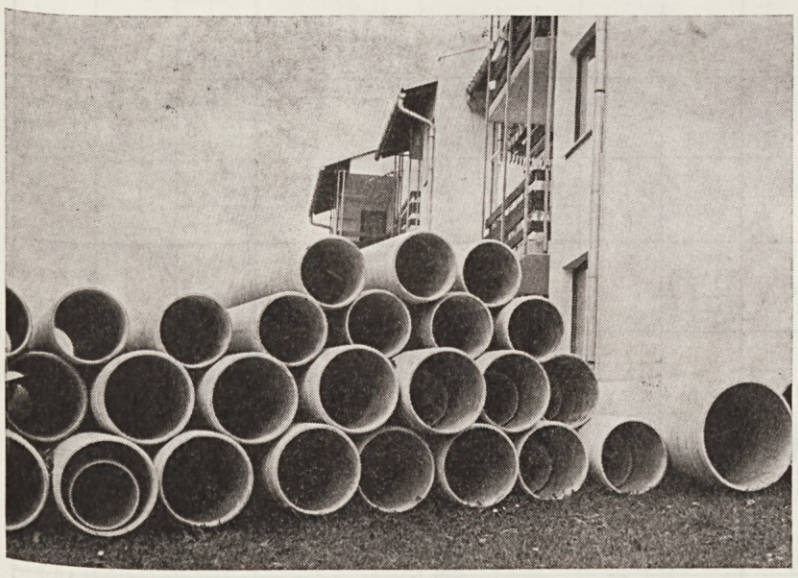

Pričujoče cevi, predvsem pa še nevseljeni stanovalci čakajo, kdaj bo zgrajena KANALIZACIJA...

Zaposlene gospodinje se resno pritožujejo nad takšno ureditvijo v našem malem mestu, ko po petnajsti uri največkrat ne dobijo ne kruha ne mleka. Zato so prisiljene kupovati alpsko mleko in kekse. Tiste, ki so rojene pod srečno zvezdo, pa prijateljske prodajalke pravočasno naročene prehrambene zadeve do prihoda iz službe shranijo pod pult. Kaj je ob tem moč storiti?

OB PRVEM REDOVALNEM OBDOBJU NA TEHNIŠKI ŠOLI

Na tehniški lesarski šoli v Cerknici je bila 15. novembra prva ocenjevalna konferenca. Navadno smo v prvem ocenjevalnem obdobju ugotavljali, da so učenci še pod vplivom počitnic in da je učenje neprimerno. Letos temu ni tako.

Pouk je bil reden, pa naj to zadeva predavatelje ali učence. Tretji letnik je dosegel sicer 50 odstotni uspeh. Polovica učencev je grajanih iz enega ali dveh predmetov, le eden iz treh. Večina graj je bolj opozorilo k resnejšemu delu pri predmetu. V zaključnem letniku je uspeh nekoliko boljši in sicer je bilo 61 odstotkov pozitivno ocenjenih. Tudi tu so negativne ocene predvsem opozorilnega značaja. Vsi predavatelji so pohvalili prizadevanje v tem razredu in resnost pri delu, ki je že prešla v navado.

F. Turšič

Cesta, vozilo, alkohol

Nedvomno je cesta zelo pomemben dejavnik pri oceni prometne (ne)varnosti. Kljub temu, da voznik ne more bistveno vplivati na stanje ceste, mora še kako upoštevati nekatere izredno pomembne stvari, ki v zvezi z njo nastajajo.

Zlasti v letnem času, ki je pred nami, pride do cele vrste okoliščin, ki jih mora voznik posebej spoštovati in nanje računati. V jesensko-zimskem času so ceste mnogo bolj nevarne kot v drugih letnih časih. Ceste so dostikrat mokre, spolzke od nanešenega blata, pokrite z vlažnim listjem, pogoste so tudi poledice, sneg. Zato je nujno potrebno upoštevati omenjene razmere in hitrost vožnje prilagajati tudi **stanju ceste.**

Sredstva javnega obveščanja, zlasti pa še radio, vsak dan sproti obveščajo voznike o stanju cest na posameznih nevarnejših odsekih. Zato je izredno pomembno poslušati ustrezna obvestila, kar pomeni, da radio ni več samo sredstvo za preprečevanje enoličnosti in »preganjanja dolgega časa«, temveč tudi zelo koristno prispeva k pravočasnemu obveščanju in opozarjanju na nevarnosti in zastoje v prometu.

Vozniki kot uporabniki cest lahko izredno veliko pripomorejo k večji varnosti s tem, da obveščajo milico in druge organe o posameznih nevarnostih na cestah. Brez dvoma s tem največ pripomorejo k uveljavljanju družbene samozaščite na področju prometne varnosti.

Nič manj pomemben dejavnik v prometu je vozilo. Najbrž ni potrebno posebej govoriti, kako pomembno je zlasti ob jesenskih in zimskih vremenskih pogojih brezhibno delovanje motorja, da nas ne bo »pustil na cedilu«.

S stališča prometne varnosti pa so seveda na vozilu posebej pomembna svetlobna telesa (luči za osvetljevanje ceste, kazalci smeri, posebne luči za meglo ter zavorne luči), primerne pnevmatike in naprave, ki omogočajo dobro vidljivost (otiralke, naprave za močenje in sušenje vetrnih šip ter vzvratno ogledalo).

Pravilnik o napravah, opremi, dimenzijah in skupnih težah vozil v cestnem prometu med drugim določa:

pnevmatike:

— na isti osi vozila morajo biti pnevmatike enake vrste, tipa, nosilnosti in enakih dimenzij;

— žlebovi na plaščih po obsegu in širini protektorja ne smejo biti globoki manj kot en milimeter pri osebnem vozilu in manj kot dva milimetra pri avtobusih in tovornih motornih vozilih;

naprave za osvetljevanje:

— svetloba glavnih žarometov mora biti bela ali selektivno rumena;

— luč za vzvratno vožnjo mora imeti stikalo, ki se da vklopiti samo z ročico menjalnika, kadar je ta postavljen v lego za vzvratno vožnjo in to tedaj, če je sistem za zagon motorja pred tem vključen;

— žaromet za meglo mora biti povezan tako, da ga je mogoče vklopiti le, kadar so vklopljene pozicijske luči; imeti mora posebno stikalo;

— svetloba zadnje luči za meglo mora biti rdeča.

Voznike motornih vozil želimo opozoriti, da bodo miličniki v jesensko-zimskem času posebno pozornost posvečali prav stanju motornih vozil. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se je stanje opremljenosti vozil zlasti s pnevmatikami v zadnjem času zelo izboljšalo. Verjetno je k temu pripomogla tudi dobra založenost trgovin s tovrstnim materialom in dobra izbira kvalitetnih pnevmatik.

S predpisi je tudi določeno, da morajo vozila imeti zimsko opremo, in sicer:

— pnevmatike za zimsko rabo (M + S) na pogonskih kolesih,

— pnevmatike s poletnim profilom, če ima vozilo v priboru verige za pogonska kolesa,

— lopato za avtobuse in tovorna motorna vozila.

Še vedno pa je **človek** najpomembnejši dejavnik v prometni (ne)varnosti. Vzroki prometnih nesreč, ki so jih povzročili vozniki motornih vozil v prvi polovici letošnjega leta, so (podatki za SRS):

prevelika hitrost (927), neupoštevanje prednosti v križiščih (496), duševno stanje voznika (448) in prehitevanje (269). Ostali vzroki so manj pomembni in jih je tudi manj.

Ker povzroča duševno stanje voznika precej prometnih nesreč, med temi vzroki pa je vožnja pod vplivom alkohola kar v 343 primerih, naj na kratko opišem vpliv alkohola na prometno (ne) varnost.

Dokazano je, da alkohol deluje depresivno na možganske centre. Strokovnjaki so na podlagi poskusov in reakcij, ki so jih pokazali posamezniki, razdelili učinke glede na koncentracijo alkohola v krvi:

do 0,5 ‰ — večina ljudi ne kaže zunanjih znakov alkoholne prizadetosti; pri takih koncentracijah ljudje postanejo zgovorni in se dobro počutijo;

do 1 ‰ se kažejo prva znamenja učinka alkohola; sprememba govora, motnje v hoji in gibih, slabše reagiranje;

nad 1 ‰ — močneje izražene motnje pri hoji in kretnjah, možno bruhanje, želja za ležanjem;

1,5 do 2,5 ‰ — pijano stanje: možno bruhanje in vrtoglavica;

2,5 do 3,5 ‰ možna nezavest zaradi pijanosti;

nad 3 ‰ približevanje nevarni meji in

nad 4,5 do 5 ‰ smrt.

Seveda so od omenjenih koncentracij mogoča tudi odstopanja. Tako pomeni za nekoga, ki ni vajen uživanja alkohola — zlasti za mlajše, že stopnja pod 1 ‰ in celo izpod 0,5 ‰ močno delovanje. Nasprotno »pa se nekaterim ne pozna« tudi pri stopnji 3 ‰ in dajejo videz popolne treznosti.

Voznik pod učinkom alkohola je zlasti prizadet in v nevarnosti zaradi:

— Zmanjšanja pozornosti in prepoznavanja.

— Zmanjšanja hitrosti reagiranja.

— Tako imenovane »sekunde straha«, to je časa, ko voznik zazna oviro, pa do trenutka, da se sploh »znajde«. Se pravi, da je reakcija zmanjšana. Kaj pa to pomeni pri večjih hitrostih, najbrž ni potrebno posebej poudariti. (Hitrost reagiranja na zvočni ali svetlobni dražljaj je pri koncentraciji 0,8 ‰ zmanjšana za 10 %, pri koncentraciji 1,4 ‰ pa kar za 26 %).

— Spreminjanja osebnosti voznika.

— Delovanja alkohola na vid.

— Zaradi učinkov tako imenovanega »mačka« po zaužitem alkoholu.

Zaradi takšnega delovanja in vpliva alkohola na voznike, so tudi posledice pri prometnih nesrečah znatno hujše kot pri voznikih, ki so v treznem stanju povzročili prometne nesreče pod enakimi okoliščinami. Dokazano je tudi, da so prav zaradi slabših reakcij vozniki in potniki utrpeli mnogo hujše posledice, če so bili pod učinkom alkohola kot če so bili trezni. Zaradi takšnega delovanja in vpliva alkohola na voznike so tudi prisotne težnje strokovnih delavcev v zdravstvu in drugih službah, ki se zavzemajo za popolno treznost med vožnjo.

Kdaj prihodnjič pa kaj več o neposrednih ukrepih za večjo varnost cestnega prometa v naši občini.

L. Špitalar

Skupna poraba 1976-1980

Te dni začenjamo z javno razpravo o samoupravnih sporazumih o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za področje družbenih dejavnosti. Predlogi sporazumov so bili sprejeti na ustreznih organih samoupravnih interesnih skupnosti. Najprej so bili usklajeni v vsebinskih in programskih vprašanjih, pa tudi glede na sredstva, predvidena z izhodišči srednjeročnega načrta občine Cerknica za obdobje 1976—1980.

Da bi prišli dejanski, neposredni in skupni interesi do čim bolj neposrednega izraza, predvsem, da bi te dejavnosti vplivale na povečanje dohodka v temeljnih organizacijah, na rast produktivnosti dela oziroma na zagotavljanje življenjskega standarda, bo potrebna v združenem delu temeljita in poglobljena razprava o posameznih programih. Delegati v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti so dolžni seznaniti delavce o temeljnih organizacijah združenega dela z vsemi okoliščinami, od katerih je odvisno dokončno sklepanje o samoupravnih sporazumih.

Da bi omogočili čim širšo razpravo o predloženih dokumentih, je občinski koordinacijski odbor za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o razporejanju dohodka pripravil povzetke samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih skupnosti za obdobje 1976—1980, ki bodo dostopni vsakemu občanu.

L. Razdrih

Nov sistem tekmovanj

V letošnji tekm. sezoni je bila ustanovljena NOTRANJSKA NOGOMETNA LIGA, v kateri sodelujejo: NK USNJAR I. in II., NK BOROVNICA I. in II., NK CERKNICA, NK RAKEK, NK PIVKA, NK KOŠANA in NK DRAGOMER. Liga združuje klube iz štirih občin, ki se srečujejo z istimi težavami. Tekmovanje je cenejše, ima pa pomanjkljivost v tem, da je nestimulativno, saj ne daje možnosti za napredovanje vsaj do določene ravni. Poleg tega pa je med posameznimi ekipami tudi velika kvalitetna razlika, kar je videti iz tabel. Vendar teh razlik ne bi bilo, če bi igralci in vodstva klubov vendarle dojeli, da tudi trikratno ali štirikratno rekreiranje (trening in tekmo) tedensko vsakemu igralcu samó koristi, ne pa — kot hočejo nekateri prikazati — da žrtvujejo prosti čas in energijo v korist kluba, društva ali katerekoli druge organizacije.

TRENUTNE RAZVRSTITVE

ČLANI

1.	Usnjar I.	6	6	0	0	33: 3	12
2.	**Rakek**	**7**	**5**	**0**	**2**	**29:10**	**10**
3.	Pivka	5	3	1	1	18:14	7
4	Borovnica II.	6	3	1	2	19:13	7
5.	Borovnica I.	6	3	1	2	17:15	7
6.	Usnjar II.	6	2	1	3	11:21	5
7.	**Cerknica**	**7**	**1**	**1**	**5**	**9:19**	**3**
8.	Košana	5	0	2	3	9:15	2
9.	Dragomer	7	1	0	6	6:42	2

MLADINCI

1.	Usnjar	5	4	0	1	12: 5	8
2.	**Rakek**	**5**	**3**	**1**	**1**	**16:13**	**7**
3.	Borovnica	6	2	2	2	20:18	6
4.	Logatec	6	2	2	2	12:14	6
5.	**Cerknica**	**5**	**2**	**0**	**3**	**10:14**	**4**
6.	Košana	4	0	1	3	9:12	1

PIONIRJI

1.	Partizan Log.	3	3	0	0	19: 1	6
2.	Usnjar	3	2	0	1	8: 6	4
3.	**Cerknica**	**4**	**2**	**0**	**2**	**14: 8**	**4**
4.	**Rakek**	**4**	**2**	**0**	**2**	**4:15**	**4**
5.	Borovnica	4	0	0	4	2:18	0

P. Kovšca

AVNOJ

29 11 1943

II. zasedanje

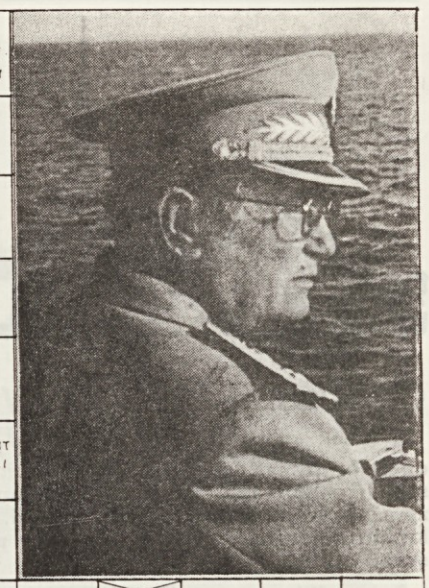

NOVINEC NOVIC — NEUMNOST NOROST — KOPENSKA VOJSKA — ANDREJ ŠULIGOJ — KRATICA SLOV. ELEKTRO GOSPODARST. — AŠKERČEVA BALADA — GL. MESTO SRS — MONGOLSKI POGLAVAR — LUKA V IZRAELU

AGRESORKA — VESELJAK, ŠALJIVEC — EDEN OD ČUTOV — AM. ŽIVAL Z ZNAČ. VONJEM — ŽID. ŽEN. IME — KORALNI OTOK — ANI BITENC — RANJENJE — AMPER — JADRANSKO PRIST. MESTO — VNETJE SLUZNICE — LJUBLJ. BANKA — DIRIGENTSKA PALICA — NADAV — DUHOVNI ŠKOBLAČILO — BARVA KOŽE, TEN — JUGOSLOV. AEROTRANSPORT — KOPERNIK NIKOLAJ

PAVEL KUNAVER — DELOVNI NALOG — TEKH. AM. FAVBOJEV — GRŠKA ČRKA — LJUDSKA REPUBLIKA — IVAN TAVČAR — 1000 M — DEŽELA V ETIOPIJI — DRUGO IME REKE PAD — MAKEDONSKO KOLO — SPLETKE — GL. MESTO TURČIJE — ENAKA SAMOGL. — TONA — GOROVJE V BOLGARIJI — ŽIVINOZDRAVNIK — EMIL ZATOPEK — KALCIJ

PREVOBITNOST, PRVOTNA OBLIKA — TRDNOST VALUTE — NASPROTNA TEDITEV — VRSTA ŽOLNE

PAR, DUO — NEZNANEC — MANGAN — DEL ODLIKOVANJA — HUTAST — ZNRZNJENA VODA — GRŠKA ČRKA — LETALEC — TRUD — NAPRAVA ZA METANJE — PEČINA SKALA

NEVLJUDNOST — GL. IME ZA MESECA APRIL IN MAJ — TELIČEK — RADIJ — 15. IN 4. ČRKA — PIVSKI VZKLIK — GLAS TROBENTE

GLASBENI ZNAKI — NEREDI — NEDMET — SREDIŠČE VRTENJA — ANGLEŠKI KRALJ — OKLOPNO VOZILO — RADO SIMONITTI — OZEK PAS BLAGA

13. IN 2. ČRKA ABECEDE — PLAČILNO SREDSTVO — PREBIVALKE IRSKE — VULKAN NA MINDANAU — ERBIJ — RUDNIK SVINCA V SRBIJI — IT. PEVKA PAVONE — REKA V SZ

POSTOPAČI LENOBE — ZVER IZ RODU MAČKI, KI ŽIVI V TROP. PREDELIH — GEOMETR. LIK, ELIPSA — SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR — RAVNINA — VSE V REDU — PREKOP — PRIR. BOH. PASTIRJEV

KOPAČ GROBOV — IZMETAČ — DEJANJE — DELAVEC V LIVARNI — BLAGO — ZNAN AM. FILM — ITALIJ. TISKOVNA AGENCIJA — SAMOROG

MESTO V VIETNAMU ... PENH — 23 IN 18 ČRKA — VODNA ŽIVAL — KOKOŠ — RUSKO Ž. IME — KRAJ PRI LJUBLJANI — KRAŠKI POJAV — OLESENELA RASTLINA — DEŽELA V AFRIKI — OKRASEK PRIVESEK

DEL IME NA — PRVA ŽENSKA — LEK — PADEC — INDUSTR. RASTLINA — BIBLIJSKA OSEBA — SOLNIŠKI ZLOG — SPLIT

SUKANEC, VRVICA — PRIDELOVREPE — 4 IN 18. ČRKA — UMIVALNIK — KOSITER — KONJIČA — POŽIGALEC

INFORMATOR — NAMERA — ČARGO IVAN — PREGRINJALO — PREDSTAVITEV MODE — RUSKI PISATELJ AVATOL — EDEN PRVIH FIATOVIH AVTOMOBILOV

AM. Ž. IME ... WEST — PRIIMEK DINASTIJE OGRSKIH VLADARJEV — MESTO V ITALIJI — TEDEN KLEN — LJUBLJ. BANKA — ŠERFEZI

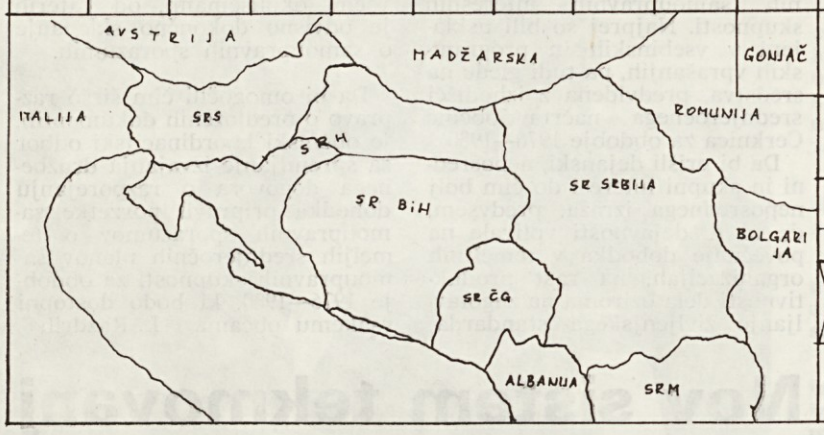

GONJAČ — NIČLA — VIR GIBANJA — VRTNA HIŠA

JELENOVO OGLAŠANJE — LATINSKI JAZ — HOKEJIST OLIMPIJE ANDREJ — VESTA BACILA — VOJAŠKI ODBOR — POJAV NA VODI

NABORNIK — JOD — VRHOVNI SVET — IVAN MINATTI — IVAN TAVČAR — AMIN

VAS NA PRIMORSKEM

OSVEŽILNA PIJAČA — POLOŽAJ V DRUŽBI — GARDNER

FILMI V DECEMBRU

2. 12. ob 19.30 — ameriška kriminalka PRIŠLI SO PONOČI.
4. 12. ob 19.30 in 5. 12. ob 16. uri ameriški pustolovski film PIRATI V METROJU.
5. 12. ob 19.30 — francoska komedija DOKTOR POPAVEL.
6. 12. ob 19.30 — francoska drama THOMAS.
9. 12. ob 19.30 — ameriški pustolovski film ODPADNIKI.
11. 12. ob 19.30 in 12. 12. ob 16. uri — jugoslovanski zgodovinski film KMEČKI PUNT.
12. 12. ob 19.30 — ameriška kriminalka ŽIVI CILJ.
13. 12. ob 19.30 — francoska komedija SEX SHOP.
16. 12. ob 19.30 — ameriški western KARAMBOL.
18. 12. ob 17. uri — ameriške risanke MIKIJEV ROJSTNI DAN.
18. 12. ob 19.30 in 19. 12. ob 16. uri — ameriški western VOJNA SREČA.
19. 12. ob 19.30 — ameriška kriminalka DON JE MRTEV.
20. 12. ob 19.30 — ameriški western ČLOVEK, IMENOVAN GENNON.
23. 12. ob 19.30 — italijanska komedija KDO STE, FANTOZZI?
24. 12. ob 19.30 ter 26. 12. ob 16. uri in 19.30 — ameriška grozljivka ŽRELO.
25. 12. ob 19.30 — ameriška komedija HOLYVOODSKI FRIZER.
27. 12. ob 19.30 — ameriška kriminalka VSE DOKLER NE UBIJEM ŠE TEBE.
30. 12. ob 19.30 — italijanska komedija KO SO SE ŽENSKE UČILE LJUBITI.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Marija GRBEC, Vojko HARMEL, Jožica ILERŠIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez MELE, Branko MIŠIČ, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha ŠEPEC in Vinko ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ. Tiska železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2600 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št.421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

NAGRADNI RAZPIS

Spoštovani bralci!

Po daljšem času smo vam spet pripravili lažjo nagradno križanko, s katero si boste lahko krajšali čas med prazniki ob Dnevu republike. Da bi vas še bolj vzpodbudili k reševanju, še nagrade:

1. nagrada 150 din,
2. nagrada 100 din,
3. nagrada 50 din in pet nagrad po 20 din.

Rešitve s pripisom »nagradna križanka« pošljite uredniškemu odboru najkasneje do vključno 22. decembra 1976.

Pri reševanju vam želijo dosti razvedrila, pri žrebanju pa čim več sreče!

SPET BOLJŠE OD SLOVENIJALESA

16. novembra so naše kegljavke vrnile obisk vrstnicam iz SLOVENIJALESA — trgovina Ljubljana. Tudi ta dvoboj, ki je bil na kegljišču MAKSA PERCA, so dobile naše športnice z rezultatom 2136:2081 podrtih kegljev.

BREST: Pokleka 429, Mele J. 367, Drobnič 347, Komidar 342, Savovič 332, Turk J. 319

SLOVENIJALES: Potušek 398, Janša 380, Volčič 346, Grum 344, Jež 331, Krpač 282

P. Kovšca